CONFORM CU ORIGINALUL

ROMÂNIA
SENAT

Parlamentul României
Senat

INTERPELARE

Adresată: Domnului Bogdan Lucian AURESCU, ministru al Afacerilor Externe
De către: Senator Claudiu-Richard TÂRZIU, preşedinte al Comisiei pentru românii de pretutindeni
Circumscripţia electorală: nr. 42 Bucureşti
Grupul parlamentar: Alianţa pentru Unirea Românilor
Data: 24/11/2021
Obiectul interpelării: *Punctul de vedere oficial al MAE privind posibilităţile concrete de înfiinţare a unor Şcoli şi grădiniţe româneşti la Moscova, Sankt Petersburg, Iakuţk şi în alte localităţi din Federaţia Rusă.*

Stimate domnule ministru,

Datele oficiale ale ultimului recensământ general al populaţiei din Federaţia Rusă, desfăşurat în anul 2010, atestă printre cetăţenii acestei ţări existenţa a **159.601 de etnici români**, dintre care 3201 persoane s-au autoidentificat cu etnonimul *Români* şi 156.400 de persoane s-au autoidentificat cu infranimele româneşti *Moldoveni, Basarabi, Basarabeni* şi *Volohi*. Urmare a datelor recensământului din anul 2010, cetăţenii ruşi de etnie română au fost incluşi de autoritatea rusă pentru statistică în categoria `*celor mai numeroase naţionalităţi*" din federaţia multinaţională.

La recensământul populaţiei din 2010 în oraşul Moscova[1] au fost înregistraţi 21.925 de etnici români (21.699 cu infranimul românesc *Moldoveni* şi 226 cu etnonimul *Români*), ceea ce îi plasa pe locul al 11-lea printre comunităţile etnice din capitala rusă.

Comunitatea etnicilor români din Sankt Petersburg[2] a înregistrat o dublare între recensămintele din 2002 şi 2010, cu 7.200 de persoane, plasându-se pe locul al 11-lea printre comunităţile etnice din oraş, după ruşi, ucraineni, bieloruşi, tătari, evrei, uzbeci, armeni, azeri, tadjici şi georgieni.

Federaţia Rusă admite crearea de grădiniţe, şcoli medii de cultură generală şi universităţi **private,** cu predarea integrală sau parţială în limbile naţionale (materne) ale comunităţilor etnice diasporale, în condiţiile legislaţiei în vigoare. De asemenea, Federaţia Rusă admite funcţionarea de instituţii de învăţământ preşcolar şi preuniversitar **de stat** (creşe şi grădiniţe de copii, şcoli de

[1] Moscova este cel mai mare oraş din Europa, având 12.655.050 de locuitori stabili.
[2] Sankt Petersburgul este al treilea oraş al continentului european (după Moscova şi Londra, fără Istanbul) şi cel mai mare oraş al Europei care nu este capitală de stat, având 5.384.342 de locuitori stabili. De asemenea, el reprezintă cea mai mare concentraţie urbană din regiunea Mării Baltice.

Scanned with CamScanner

cultură generală) în care limba de comunicare sau de instruire să fie alta decât rusa sau doar una dintre limbile oficiale ale subiecţilor federali.

Şcolile de stat cu predarea integrală sau parţială în limbile comunităţilor etnice, precum şi cele private în aceste limbi, pot fi înfiinţate de către autonomiile naţional-culturale de nivel local, regional sau federal sau de către organele competente ale statului, la propunerea acestor autonomii naţional-culturale. Aceste instituţii de învăţământ pot beneficia de sprijin financiar, material şi de altă natură de peste hotare, inclusiv din partea guvernelor altor state. Modul lor de înfiinţare şi organizare este prevăzut de *Legea federală `Despre autonomia naţional-culturală"*.

O serie de **şcoli naţionale/etnice funcţionează pe lângă misiunile diplomatice (ambasade, consulate) străine** acreditate la Moscova şi în alte oraşe ale Federaţiei Ruse. Bunăoară, la Moscova funcţionează o **Şcoală de cultură generală cu predarea integrală în limba germană** (*Deutsche Schule Moskau*), pe lângă Ambasada Republicii Federale Germania la Moscova, cu finanţarea Direcţiei Centrale pentru Şcolile Germane de peste Hotare (*Zentralstelle für das Auslandsschulwesen*) şi a Ministerului Federal de Externe al Germaniei. Absolvenţii şcolii se pot înscrie ca studenţi la orice universitate din Germania. În 2010, în Moscova locuiau 4.817 de cetăţeni ruşi de etnie germană (faţă de 21.925 de cetăţeni ruşi de etnie română).

De asemenea, funcţionează o **Şcoală germană pe lângă Consulatul General al Germaniei la Sankt Petersburg** (*Deutsche Schule Sankt Petersburg*). Şcoala dispune şi de o Grădiniţă de copii cu limba de instruire germană, instituţie de învăţământ preşcolar frecventată de copii germani (şi de alte naţionalităţi) cu vârsta între 2,5 şi 6 ani. În 2010, în Sankt Petersburg locuiau 2.849 de cetăţeni ruşi de etnie germană (faţă de 7.200 de cetăţeni ruşi de etnie română).

Din 1983 funcţionează o **Şcoală bulgară pe lângă Ambasada Republicii Bulgaria la Moscova**. Şcoala Bulgară dispune şi de grupe preşcolare pregătitoare, în care sunt instruiţi copii de etnie bulgară cu vârsta de 5 şi 6 ani. Programele de studii sunt cele aprobate de Ministerul Educaţiei al Republicii Bulgaria. Absolvenţii Şcolii bulgare din Moscova pot fi admişi în afara concursului, fără susţinerea examenelor, în orice instituţie de învăţământ superior din Bulgaria. În 2010, în Moscova locuiau 1.852 de cetăţeni ruşi de etnie bulgară (faţă de 21.925 de cetăţeni ruşi de etnie română).

Din 1960 funcţionează o **Şcoală poloneză de pe lângă Ambasada Poloniei la Moscova**, În 2010, în Moscova locuiau 3.122 de cetăţeni ruşi de etnie poloneză (faţă de 21.925 de cetăţeni ruşi de etnie română).

Şcoala letonă de pe lângă Ambasada Letoniei la Moscova este o şcoală duminicală înfiinţată în 1994. În 2010, în Moscova locuiau 1.986 de cetăţeni ruşi de etnie letonă (faţă de 21.925 de cetăţeni ruşi de etnie română).

Şcoala medie nr. 1247 „Jurgis Baltrušaitis" din Moscova este o **instituţie de învăţământ mediu general de stat cu elemente etnoculturale lituaniene** care funcţionează din anul 1992, cu finanţarea integrală de la Bugetul Federaţiei Ruse. În 2010, în Moscova locuiau 1.775 de cetăţeni ruşi de etnie lituaniană (faţă de 21.925 de cetăţeni ruşi de etnie română).

În Moscova există Şcoala medie nr. 1110 cu elemente etnoculturale armene; Şcoala medie nr. 1680 cu elemente etnoculturale georgiene; Şcoala medie nr. 1311 cu elemente etnoculturale

Scanned with CamScanner

ebraice; Şcoala medie nr. 112 cu elemente etnoculturale poloneze şi ucrainene; Şcoala medie nr. 57 cu elemente etnoculturale azere; Şcoala medie nr. 1186 cu elemente etnoculturale coreene.

Comunitatea evreiască dispune de 32 de şcoli medii de cultură generală evreieşti, cu predarea tuturor materiilor în limba ebraică. **Numărul total de şcoli evreieşti din Federaţia Rusă, de stat şi private, este de 150.**

În Federaţia Rusă nu au existat niciodată instituţii de învăţământ pentru etnicii români, cu predarea în limba română, chiar şi acolo unde ei au reprezentat concentraţii urbane importante care să justifice crearea de şcoli naţionale sau în localităţile rurale în care au fost şi sunt majoritari sau deţin o pondere importantă.

Totuşi, la Moscova a existat o tentativă reuşită de înfiinţare a unei **Şcoli duminicale cu predare în limba română**. Aceasta a funcţionat timp de 3 ani (1999-2002) în incinta şcolii medii nr. 164, cu elemente ale culturii naţionale armene. În septembrie 2002, în baza unui Acord scris încheiat (pentru un termen de 3 ani) între direcţia şcolii nr. 164 şi Direcţia de învăţământ a sectorului Nord-Est al oraşului Moscova au fost înfiinţate câteva clase experimentale (pilot) în care copii de etnie română au putut studia o serie de materii în limba română, profesorii fiind încadraţi oficial în activitate, cu salarizare de la bugetul învăţământului de stat. În cadrul acestor clase experimentale cu predarea unor materii în limba română au fost instruiţi peste 200 de elevi. Acordul dintre Şcoala nr. 164 şi Direcţia de învăţământ a sectorului Nord-Est al oraşului Moscova a fost prelungit până în anul 2009, când noua direcţie a şcolii nr. 164 a refuzat prelungirea Acordului. **În 2009 orice activitate didactică în limba română pentru elevii de etnie română la Moscova a încetat. Nicio altă tentativă de organizare la Moscova a învăţământului privat sau de stat în limba română nu a mai fost întreprinsă în ultimii 12 ani.**

Potrivit informaţiilor de care dispunem la Comisia pentru românii de pretutindeni din Senatul României, a existat şi o **Şcoală duminicală românească la Iakuţk**, capitala Republicii Saha (Iakuţia) din Siberia (cel mai mare subiect teritorial al Federaţiei Ruse). Şcoala duminicală românească din Iakuţk nu mai funcţionează de mai bine de 20 ani. Numărul etnicilor români din Republica Iakută era de 3.674 de persoane în anul 1989, respectiv de 2.255 de persoane în anul 2002. Majoritatea acestor români, care reprezintă comunitatea românească cea mai nordică din Siberia cu un număr de peste 1.500 de membri, locuiesc într-un singur oraş, Iakuţk.

În acelaşi timp, în Bucureşti funcţionează o Şcoală medie de cultură generală cu studiul aprofundat al limbii străine pe lângă Ambasada Federaţiei Ruse. **Şcoala Rusă din Bucureşti** a fost înfiinţată în baza ordinului Ministerului Afacerilor Externe al Federaţiei Ruse nr. 12 din 15 martie 1954 şi funcţionează în prezent în temeiul Legii nr. 273-FZ *„Despre învăţământul din Federaţia Rusă"* din 29 decembrie 2012, având statut de *„unitate structurală specializată de învăţământ"*. Acest statut i-a fost atribuit Şcolii Ruse din Bucureşti în anul 1998. Aceasta are sediul efectiv în strada Gheorghe Brătianu nr. 54, sector 1, Bucureşti, sediul juridic fiind în Şoseaua Pavel D. Kiseleff nr. 6, sector 1, Bucureşti. Şcoala are un contingent de 123 de elevi, 20 de profesori delegaţi de Ministerul Afacerilor Externe al Federaţiei Ruse şi 4 profesori angajaţi local. Aceasta este una dintre cele 74 de şcoli ruse care funcţionează pe lângă Ambasadele Federaţiei Ruse de peste hotare. Vom preciza că România finanţează studierea limbii ruse în şcolile de stat frecventate de etnicii ruşi din ţară indiferent de numele lor de autoidentificare (*ruşi, lipoveni, ruşi-lipoveni, cazaci, staroveri etc.*), iar Tratatul privind relaţiile prieteneşti şi de

Scanned with CamScanner

cooperare dintre România şi Federaţia Rusă, semnat la Moscova la 4 iulie 2003 şi ratificat prin Legea nr. 24 din 3 martie 2004, prevede asistenţa culturală acordată de fiecare dintre părţi conaţionalilor săi de pe teritoriul celeilalte părţi indiferent de etnonimul cu care sunt desemnaţi sau cu care se autoidentifică aceştia[3].

Având în vedere cele prezentate mai sus, vă rugăm respectuos să ne transmiteţi:

Un punct de vedere oficial al Ministerului Afacerilor Externe (MAE) privind posibilitatea înfiinţării la Moscova, Sankt Petersburg, Iakuţk şi în alte oraşe din Federaţia Rusă cu prezenţă românească importantă a unor instituţii de învăţământ româneşti, cuprinzând propunerile concrete ale ministerului pentru atingerea acestui scop legitim.

Vă rugăm să vă referiţi în răspunsul dumneavoastră la fiecare dintre variantele posibile conform legislaţiei ruse în vigoare şi cadrului bilateral româno-rus:

a) şcoală (şi grădiniţă de copii) pe lângă Ambasada României la Moscova / Consulatul General al României la Sankt Petersburg / Consulatul General al României la Rostov pe Don;
b) şcoală medie românească privată (şi grădiniţă de copii) sprijinită financiar de către statul român (bunăoară la Moscova, Sankt Petersburg, Iakuţk şi alte localităţi cu concentraţii mari ale etnicilor români);
c) şcoală medie de stat cu elemente etnoculturale române;
d) şcoală medie de stat cu studierea aprofundată a limbii române.

Vă rugăm să transmiteţi răspunsul dumneavoastră oral şi în scris.

Cu respectul cuvenit,

Senator Claudiu-Richard TÂRZIU

[3] Articolul 11 al Tratatului bilateral de bază dintre România şi Federaţia Rusă stipulează: *„Părţile contractante respectă, asigură şi ocrotesc, în condiţii de egalitate deplină în faţa legii, fără nicio discriminare, identitatea etnică, culturală, lingvistică şi religioasă a persoanelor care locuiesc în România şi care se consideră, conform originii lor, ca aparţinând minorităţii ruse şi, respectiv,* ***persoanelor care locuiesc în Federaţia Rusă şi care se considera, conform originii lor, ca aparţinând minorităţii române, indiferent de apelativul folosit în privinţa lor în societate şi de regiunile în care ele locuiesc pe teritoriul fiecărei părţi contractante.*** *În acest scop, părţile contractante aplică normele şi standardele Organizaţiei Naţiunilor Unite, Organizaţiei pentru Securitate şi Cooperare în Europa şi ale Consiliului Europei".*

Scanned with CamScanner